

A HTMT HÍREI

Tudománnyal a világ körül videó sorozat: Balázi Gábor, szintetikus biológus, biofizikus (New York)

A Novák Tamás és Oláh Olívia munkája nyomán, a New York-i főkonzulátusunk kezdeményezésére készült videó sorozatot, a „Magyar Tudósok - USA” youtube csatornán tették közzé 2022-ben, és most további tudósportrékat készítettek. A következő videó: [...] A New York Állami Stony Brook Egyetem fizika és kvantitatív biológia professzora, Balázi Gábor, Erdélyben, Erdővidéken született. A Babeş-Bolyai Tudományegyetem Fizika Karán végzett, doktori diplomáját már az Egyesült Államokban szerezte meg. Posztdoktori kutatásokat végzett rendszerbiológiából, majd szintetikus biológiából. Innen kutatócsoportjával mesterséges génszerkesztményeket terveznek és ezeknek a lehetséges alkalmazásait tanulmányozzák. Génterápiával kapcsolatos alapkutatásokat végeznek...” Forrás: MTA.hu: [teljes cikk >](#)

UKRAJNA/KÁRPÁTALJA

Felmérés: Az ukránok több mint 90 %-a negatívan viszonyul Oroszországhoz

A megkérdezett ukránok túlnyomó többsége, 94 %-a negatívan viszonyul Oroszországhoz, az általuk legjobban utált második ország Fehéroroszország, míg Magyarország az ötödik helyen áll az ukrán ellenszenvet tekintve – derült ki egy frissen végzett közvélemény-kutatás eredményeiből, adta hírül szerdán az Ukrajinszka Pravda hírportál. A jelentés szerint a kutatást a Razumkov Központ végezte. Mint Andrij Bicsenko, az intézet szociális igazgatója elmondta, Oroszország mellett az ukránok 81 %-a negatívan viszonyul Fehéroroszországhoz, 73,5 %-a Iránhoz, 60 %-a Kínához, 46,5 %-a pedig Magyarországhoz. [...] A kutatásban 2020, 18 év feletti válaszadó vett részt...” Forrás: Karpatin.ua: [teljes cikk >](#)

Szakvéleményt küldött a KMKSZ a Velencei Bizottságnak az ukrán kisebbségi törvényekről

A kisebbségekre vonatkozó új törvények akadályozhatják Ukrajna európai integrációs törekvéseit, ezért a Kárpátaljai Magyar Kulturális Szövetség (KMKSZ) megküldte az erre vonatkozó árnyékjelentését és szakvéleményét a törvényt tárgyaló Velencei Bizottságnak...” Forrás: Kiszó.net: [teljes cikk >](#)

Háztűznéző – premier a beregszászi színházban

Hosszú hónapok teltek el azóta, hogy a Kárpátaljai Megyei Magyar Drámai Színházban ismét teltházas előadást tarthattak. Ezért igazi ünnep volt, hogy a budapesti a Nemzeti Színház és a Kárpátaljai Megyei Magyar Drámai Színház közös produkciójaként bemutatták Nyikolaj Vasziljevics Gogol Háztűznéző című darabját. [...] A két felvonásos előadás igazán szórakoztató, a színművészek többször megnevettették a nagydeműt. A premier igazi különlegessége mégis az volt, hogy a férfiszerepeket is nők játszották. [...] Vidnyánszky Attila – 1964-ben született az ukrainai Beregszászon – marad a Nemzeti Színház vezérigazgatója a következő öt évben is – jelentette be Csák János Magyarország kulturális és innovációs minisztere...” Forrás: Kiszó.net: [teljes cikk >](#) [teljes cikk 2 >](#)

SZERBIA/VAJDASÁG

Videó: Bemutató körúton a Bácsország folyóirat

Áprilisban jelenik meg a Bácsország 102. száma. A vidékünkhez köthető történelmi és helytörténeti témákat olvasmányos módon feldolgozó negyedévi folyóirat vajdasági körútja során Topolyán is bemutatkozott. [...] Baráth Gábor Gergely a Bácsország főszerkesztője ismertette a folyóirat céljait: Mindenkinnek lehetőséget szeretnénk biztosítani, akik írnak, akik kutatnak bármilyen témakörben, ami a Bácsországban meg tud jelenni, legyen az történelem, legyen helytörténet, néprajz, régészet, természetrajz, egyház, ami érdekes, ami hozzánk köthető, amivel tudjuk bővíteni azokat az értékeket, azt az értéktárat, amivel rendelkezünk, azokat az írásokat természetesen leközzöljük, [...] lényeg az, hogy megjelentethető írás legyen, releváns forrásokra támaszkodva, és hogy öregbíteni tudjuk Délvidéknek a hírét...” Forrás: Rtv.rs: [teljes cikk >](#)

Lezárult a Miénk a város! játék, a nyertesek között számos vajdasági gyermek van

Lezárult a magyar Nemzetpolitikai Államtitkárság által meghirdetett Miénk a város! játék, amelynek eredményeként 140 külföldi oktatási intézmény 265 kisdíákja nyert „Csodasarkot” – 100 ezer forint értékű ajándécsomagot közösségének. Vajdaságból kispiai, magyarkanizsai, oromhegyesi, zentai, szabadkai, topolyai, horgosi, zentagunarasi, palicsi, bácsföldvári, tordai, gunarasi, bácskossuthfalvi, tóthfalvi, csantavéri, bezdáni, óbecsei, adai, kishegyesi, temerini, újvidéki, hajdújárasi és bajsai gyerekek nyertek közösségüknek...” Forrás: Vajma.info: [teljes cikk >](#)

Videó: Honfoglalás kori leletek az óbecsei múzeumban

Nem mindennapi leleteket mutat be az óbecsei Városi Múzeum legújabb kiállítása. Tojzán Ákos, az óbecsei Városi Múzeum igazgatója elmondta: A 10. századból talált leleteket mutatja be, amiben megjelennek a Városi Múzeum olyan leletei, amit ez előtt még nem mutathattunk be a közönségnek. A Magyar Nemzeti Tanács jóvoltából volt lehetőségünk ezeket konzerválni, restaurálni és bemutatni. Valamint antropológiai leletek mellett egy arcrekonstrukciója is megjelenik annak a nőnek, akit abból az időből ezen a térségen találtunk...” Forrás: Rtv.rs: [teljes cikk >](#)

Végleg bezár a Danilo Kiš könyvesház Szabadkán

Hetvenhat évvel a megnyitását követően bezár Szabadka legismertebb könyvesháza, a Danilo Kiš. A sokak által csak a Mirko könyvesboltjaként ismert hely nemcsak egyszerű könyvesbolt volt, hiszen ott irodalmi esteket szerveztek, itt találkoztak egymással az értelmiségiek, és Vajdaság minden kiadójának könyvét meg lehetett itt találni. Tamara Kovač, az ismert könyvesboltos Mirko Kovač lánya a Szabad Magyar Szónak elmondta, április végéig kell kiköltöztetni a könyvesboltot, mert egyszerűen annyira megemelték a bérleti díjat, hogy azt egy könyvesbolt már nem tudja kitermelni. [...] Hol vásároljuk majd meg a Forum, az Életjel, a zEtna kiadványait, hol találunk majd meg minden kiadványt Szabadkáról, és hol lesz ekkora a választék magyar könyvekből?...” Forrás: Szmsz.press: [teljes cikk >](#)

57. magyar nyelv hete: Szabadkán lesz a rendezvény idei ünnepi megnyitója

Délvidéki helyszíneken, többek között Magyarkanizsán, Újvidéken, Adán és Zentán lesznek az április 11. és 18. között megrendezett 57. magyar nyelv hetének idei központi programjai. Az ünnepi megnyitót, amelyet videóközvetítéssel követhet a világ magyarsága, Szabadkán tartják...” Forrás: Vajma.info: [teljes cikk >](#)

ROMÁNIA/ERDÉLY

Napokon belül kezdődik az első klímaper Romániában

A román hatóságok nem tartják be az alkotmányos és uniós kötelezettségeket, sőt az olyan nemzetközi szerződéseket sem, mint a párizsi éghajlatvédelmi egyezmény – jelentette ki a Declic civil szervezet. [...] A Declic a kolozsvári fellebbviteli bírósághoz benyújtott keresetében azzal érvelt, hogy a kormány tétlensége negatív hatással van az állampolgároknak az élethez és a magánélethez való jogára. [...] „Az államnak kötelessége intézkedéseket hozni annak érdekében, hogy minden polgár számára egészséges és fenntartható jövőt biztosítson.” [...] A környezetvédők arra is rávilágítottak, hogy fellépésük a hasonló európai perek mintáját követi. Franciaországban, Hollandiában és Írországban a civil társadalom bírósági pert nyert a kormányok ellen, és sikeresen elérte, hogy az államok hatékony intézkedéseket biztosítsanak a klímasemlegesség elérése érdekében...” Forrás: Transtex.ro: [teljes cikk >](#)

Tíz százalékkal nőtt az egyetemi lemorzsolódás

A bölcsész tudományi, az orvosi és a szociálismunkás- képző karokon a legmagasabb az átmenési arány, miközben a mérnöki alapképzést választó fiatalok gyakran már az első évben kimaradnak az egyetemről. Az oktatási minisztérium romániai felsőoktatás helyzetéről készített, a 2021/2022-es tanévre vonatkozó jelentése szerint az egyetemi alapképzésen a továbbtanulás aránya 87 százalékos volt. A dokumentum szerint a megelőző tanévben országos szinten az alapképzésre beiratkozott 418 300 hallgatóból, a tanév végére 379 100 maradt. [...] A jelenséget úgy lehet leküzdeni, ha látjuk mögötte az okok sokféleségét, mert mindegyik más típusú beavatkozást, segítséget kíván az oktatási rendszer részéről, szögezte le megkeresésünkre Markó Bálint, a kolozsvári Babeş-Bolyai Tudományegyetem (BBTE) rektorhelyettese, az MTA külső köztestületének tagja...” Forrás: Maszol.ro: [teljes cikk >](#)

Hagyaték gondozás, tudományos munka, díjkiosztó az EME közgyűlésén

Janovics Jenő, Györkös Mátyás Albert és mások hagyatékának feldolgozásával közel 25 ezer tételre gyarapodott tavaly az Erdélyi Múzeum Egyesület szabadon elérhető digitális adattára, a tudós egyesület közel 100 rendezvényt szervezett, 36 kiadványt jelentetett meg és 34 kutatási programot működtetett – hangzott el az EME szombati közgyűlésén, ahol a Wass Ottilia-ház visszaigénylésével kapcsolatos peres eljárások fejleményeiről is beszámoltak és több tudományos díjat adtak át. Az egyesület idén is folytatódó számtalan projektje között szerepel Kide kulturális fellendítése rendezvények segítségével, 17-18. századi erdélyi nemesasszonyok magánlevelezésen túlmutató jelentőségű naplóinak, emlékiratainak kutatása, egész sor természettudományi, orvosi és műszaki rendezvény és kutatás. [...] A köszöntő beszédek során történelmi bejelentést tett Oberfrank Ferenc, a Magyar Tudományos Akadémia köztestületi igazgatója: az EME az első határon túli kutatóhely, amely felkérést kapott az Akadémiától egy Nemzeti Program megvalósítására...” Forrás: Szabadság.ro: [teljes cikk >](#)

Kerekasztal: Sok tényező befolyásolja az európai államok nemzet- és kisebbségpolitikáját

A zord áprilisi időjárás ellenére népes hallgatóság gyűlt össze a kolozsvári Planetárium rendezvénytermében, hogy részt vegyen azon a kerekasztal-beszélgetésen, melyet Novák Csaba Zoltán, a Nemzeti Kisebbségkutató Intézet elnöke moderált, s amelynek kiindulópontját Csergő Zsuzsa, Kiss Tamás – az MTA külső köztestületének tagja – és Cristina Cavas közös, a kisebbségi kérdés biztonságpolitikai aspektusára, illetve a szekuritizáció kérdésére fókuszáló kutatása jelentette. [...] A keddi esti kerekasztal-beszélgetést Kiss Tamás szociológus elmondta [...] öt példát, Észtország, Lettország, Románia, Szlovákia és Ukrajna esetét vizsgálták, az első két állam esetében az Oroszországhoz, míg az utóbbi három esetben a Magyarországhoz fűződő viszonyuk mentén...” Forrás: Kronikaonline.ro: [teljes cikk >](#)

Kötetbemutató és konferencia: A Csomádról a Bánságban

Több szállal is kapcsolódott Háromszékhez a huszonnegyedik alkalommal a bánsági Resicabányán megtartott Bányászati, Kohászati és Földtani Konferencia (BKF). A hétvégi tudományos rendezvényen egyebek mellett ismertették a baróti Tortoma Könyvkiadó által nemrégiben megjelentetett, A Kárpátok legfiatalabb tűzhányója, a Csomád című kötetet is. A konferenciát az Erdélyi Magyar Műszaki Tudományos Társaság (EMT) szervezte, pontosabban annak a bányászati, kohászati és földtani szakosztálya. Az erdélyi geológusok közül a rendezvény társszervezői Kovács Alpár kézdivásárhelyi érckutató és Silye Loránd kolozsvári egyetemi tanár, korelnöke pedig Wanek Ferenc nyugalmazott kolozsvári egyetemi oktató, az MTA külső köztestületének tagja volt. [...] A mintegy száz résztvevő számos színvonalas tudományos előadást hallgathatott meg...” Forrás: 3szek.ro: [teljes cikk >](#)

Az autizmusról tartottak előadásorozatot

Az autizmus világnapja apropóján szervezte meg a nagyváradi Bonitas Speciális Oktatási Központ a Gheorghe Șincai Megyei Könyvtárral partnerségben azt a Ragyogi kéken című előadásorozatot, amelyen az autizmusról, a kapcsolódó nevelésről, a rajzterápiáról hallhattak az érdeklődő pedagógusok, leendő pedagógusok, illetve szülők...” Forrás: Erdon.ro: [teljes cikk >](#)

Fekete Vince könyvbemutatója Kovásznán

Hétfő este a kovásznai városi művelődési ház Ignác Rózsa-termében Fekete Vince József Attila-díjas költő, szerkesztő és műfordító bemutatta Halálgyakorlatok című verseskötetét. A szerzőt Ferencz Éva, a Kőrösi Csoma Sándor Közművelődési Egyesület elnöke, a rendezvény házigazdája faggatta. Fekete Vince elmondta, a Halálgyakorlatok című verseskötetének megírásakor tudatosan törekedett arra, hogy prózaversei a költészet adta lehetőségekkel járják körbe, mit jelent a halál. [...] A kötet címről megjegyezte: tudja, „nem egy vonzó cím...” Forrás: 3szek.ro: [teljes cikk >](#)

Újragondolt Édes Anna a Kolozsvári Állami Magyar Színház színpadán

Kosztolányi Dezső Édes Anna című regényéből készült színdarabot mutat be szerdán a Kolozsvári Állami Magyar Színház. A regény új adaptációjában látható a kolozsvári színpadon, Lőkös Ildikó dramaturg szövegkönyvét Szabó K. István rendező vitte színre – hangzott el a premiert ismertető sajtótájékoztatón. A cselekmény az első világháború után játszódik, amikor minden átalakul, a határokat elmozdították, politikai káosz uralkodik, de az örök probléma – hogy egyeseket leigáznak –, marad, és ma is aktuális...” Forrás: Kronikaonline.ro: [teljes cikk >](#)

SZLOVÁKIA/FELVIDÉK

Politikum: Egynél több magyar pártra lehet majd szavazni a közelgő parlamenti választásokon

Simon Zsolt, a Magyar Fórum elnöke és Pavel Macko, az Občianski demokrati Slovenska (ODS) vezetője közös sajtótájékoztatón jelentették be, hogy együtt indulnak a szeptemberi előre hozott parlamenti választáson. [...] Forró Krisztián, a Szövetség elnöke

még a Magyar Fórum és az ODS közös sajtótájékoztatója előtt juttatott el hozzánk egy közleményt, amelyben élesen bírálja a Magyar Fórum elnökét. Azt állítja [...] Simon továbbra is a magyar egység szétverésén dolgozik. [...] Simon még a sajtótájékoztatón reagált Forróra, szerinte a Szövetséget terheli a felelősség, mert amikor létrehozták a pártot, nem szólították meg az összes szlovákiai magyar politikai szubjektumot...” Forrás: Ujszo.com: [teljes cikk >](#)

Videó: Georadarral térképezik fel a komáromi Öreg- és Újvár alatti területet

A Magyar Nemzeti Múzeum és a Sine Metu Polgári Társulás április 4-én a komáromi Öregvár Ferdinánd-kapujánál tartott sajtótájékoztatón mutatta be közös projektje, a vár alatti terület georadaros vizsgálatának első eredményeit. Továbbá szó esett a Felvidék-szerzte megvalósuló időszakos kutatásokról és a tervekről is. [...] A komáromi kutatás módszertanáról Stibrányi Máté számolt be a jelenlevőknek: „A georadaros vizsgálat nagy előnye az, hogy ki tudjuk jelölni a forró pontokat, vagyis nem vaktában végezzük a méréseket, hatékonyabbak lehetünk, és anyagiakat takarítunk meg. Az egycsatornás radaroknál részletesebb, jobb felbontású képeket adó, többcsatornás georadar 450 megahertzes frekvenciát mér be, s így hozzávetőleg 2-2,5 méteres mélységből tudunk használható adatokat szerezni...” Forrás: Ma7.sk: [teljes cikk >](#) [teljes cikk 2 >](#)

Határmenti Szlovák-Magyar Neurológus Találkozó tizedszer

Immár tizedik alkalommal találkoztak és osztották meg egymással tudásukat, tapasztalataikat a tágabb régió orvosai és egészségügyi nővérei. Az idén a vertebrológiára, vagyis a gerincbántalmakra fókuszáltak. A találkozó helyszíne a patinás bélai kastély volt. [...] Jantošik György doktor, a párkányi rendelőintézet ideggyógyásza volt a kezdeményezője a határmenti szlovák-magyar együttműködésnek Boldizsár János és Drančík Ferenc érsekújvári neurológus szakorvosokkal egyetemben...” Forrás: Ma7.sk: [teljes cikk >](#)

Juhász Gyulára emlékeztek Léván a költő életművét bemutató monumentális tanulmány ösbemutatójával

Juhász Gyula születésének 140. évfordulója napján a lévai Reviczky Házban került sor Kozma László Juhász Gyula életművét felölelő monumentális tanulmányának ösbemutatójára. [...] A kétkötetes könyv öt részből áll. A bevezetőben Kozma László kutatási eredményei alapján újraértelmezi Juhász Gyula költői világát, poétikáját...” Forrás: Felvidek.ma: [teljes cikk >](#)

Podcast: A csehszlovákiai magyar klubmozgalom aranykora

Arról, hogy milyen körülmények között alakultak és működtek az 1950-es és 1960-es évek derekán a klubok, Varga Levente építészmérnök, a prágai Ady Endre Diákkör alapítója, Diószeghy Árpád, a kassai Márai Sándor Gimnázium nyugalmazott pedagógusa, az abarai tábor egyik szervezője és Czaboczy Szabolcs történész, a mozgalom történetét feldolgozó „Kék a sátram, recece...” kötet szerzője beszélgetett. A podcast-ot Köteles Szabolcs, a Pátria rádió munkatársa készítette. [...] A csodával egyenértékű, hogy a szigorú pártállami feltételek és politikai nyomás mellett 1957-ben Prágában megalakult a magyar diákkör, amely később felvette Ady Endre nevét...” Forrás: Patria24.sk: [teljes cikk >](#)

Sajtóközlemény: A Jogsegély – jogi segítségnyújtás szolgáltatás a szlovákiai magyaroknak

A Jogsegély – jogi segítségnyújtás szolgáltatás 2010 óta működik a Szlovákiai Magyarok Kerekasztala keretében. Jogászok és kisebbségi jogokkal foglalkozó szakértők nyújtanak jogi segítséget a szlovákiai magyar nemzeti kisebbség tagjainak. Teszik ezt közvetlenül a jogsegely.sk oldalon keresztül érkező “bejelentések” alapján, vagy saját kezdeményezésre olyan témákban, mint a magyar nyelv használata a hivatalokban, kétnyelvűség a médiában, Beneš-dekrétumok stb. [...] A Jogsegély legújabb kezdeményezése, az Ismerd jogaidat podcast sorozat...” Forrás: Felvidek.ma: [teljes cikk >](#)